

32e JAARGANG nr. 1 - zomer 2011

VAN ZOYS

TOT SOEST

TIJDSCHRIFT VAN DE HISTORISCHE VERENIGING
“SOEST - SOESTERBERG”

Historische Vereniging Soest - Soesterberg

Opgericht 8 mei 1980

Bestuur:

Voorzitter	:	Wim de Kam a.i.,	Emmalaan 3 wpdekam@ziggo.nl	035-5880048
Secretaris	:	Wim Peters a.i	p.a. Steenhoffstraat 46 w.c.j.m.peters@zonnet.nl	035-6017790
Penningmeester	:	Patrick Kuijpers,	Nassaulaan 8 pkuijpers@12move.nl	035-6013060
Overige leden	:	Ton Hartman,	Birkstraat 109 Tonhartman01@cs.com	035-6025031
		Mevr.Hanneke Roskam,	Disselboom 58 hanneke@roskam.nu	035-6018750
		Frans Stokhof de Jong,	Korte Kerkstraat 1 stokhofdejong@planet.nl	035-6090833
		Chris Uyland,	van Lenneplaan 5c cuyland@xs4all.nl	035-6013639

INHOUDSOPGAVE ZOMERNUMMER 2011

pag.

1	Dankbetuigingen	1
2	Onderzoek naar de bestuurlijke elite van Soest rond 1813 deel 2	3
3	Jonkheer Mr. R.W.C.G.A. Wittert van Hoogland	14
4	Bespiegelingen familie Hilhorst aan de hand van de familiewapens	19
5	Opmerkelijke krantenberichten	27
6	In memoriam	28

Alle rechten voorbehouden. Overname uit deze uitgave is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur van de Historische Vereniging Soest - Soesterberg

Dankbetuigingen

Wim de Kam

Nu ik opnieuw (tijdelijk) voorzitter mag zijn van de vereniging wil ik ook in dit verenigingsblad mijn voorganger Bert Krijger hartelijk bedanken voor zijn inzet en werk voor onze vereniging. Helaas duurde de periode als voorzitter maar kort, maar zijn inzet en werk voor de vereniging strekken zich uit over een veel langere periode. Reeds in de jaren tachtig van de vorige eeuw was hij betrokken bij de organisatie van de historische optocht in het kader van het Land juweel 1987. Jarenlang is hij penningmeester geweest van onze vereniging en jarenlang was hij ook actief in de evenementencommissie. Naast Bert was ook zijn vrouw Bea jarenlang actief voor onze vereniging. Behalve dat zij hielp bij de uitvoering van de evenementencommissie was zij vooral actief bij de verzending van dit verenigingsblad en andere stukken van de vereniging. Daarom ook Bea hartelijk bedankt voor dat vele werk!. De verzending van het verenigingsblad etc. (en bij de voorbereiding daarvan komt echt nog wel wat werk kijken) verzorgde Bea samen met Piet van Doorn, mijn verre voorganger als voorzitter. Na 18 jaar het voorzitterschap te hebben vervuld heeft Piet ook in de jaren daarna de ledenadministratie van onze vereniging op voortreffelijke wijze bijgehouden. Ook in zijn richting wil ik daarom graag mijn dank betuigen. En nu ik toch aan het bedanken ben, ga ik even door. Sedert juli vorig jaar verzorg ik namens de vereniging de rubriek 'Verdwenen Soest' in de Soester Courant. Ik heb deze taak overgenomen van Gijs van Brummelen die zo'n tien jaar die rubriek heeft verzorgd. Nu ik zelf die rubriek eenmaal in de veertien dagen mag vullen

en daarbij ook regelmatig de eerder gepubliceerde rubrieken moet raadplegen, kom ik steeds meer onder de indruk van het werk dat Gijs in de loop van de jaren heeft verricht, waarbij bijna wekelijks die rubriek werd gepubliceerd. Gijs bedankt !. Gelukkig mag ik af en toe nog uit zijn bron putten. Ook Evert van Brummelen die de website *Verdwenen Soest* bijhoudt wil ik graag in mijn dank betrekken. En de dank strekt zich wat mij betreft ook uit tot de voorganger van Gijs. Dat was Boris Berkhout. Die heeft de rubriek verzorgd van 1990 tot 1999. Met veel genoegen lees en raadpleeg ik de bijdragen van Gijs van Brummelen en Boris Berkhout. Het zijn belangrijke aanvullende bronnen voor de geschiedenis van Soest in de twintigste eeuw.

Tenslotte wil ook de afgetreden bestuursleden Ger Huttinga, Peter v.d. Weij en Hans Kruiswijk bedanken voor hun bijdrage aan het bestuurswerk. Wat betreft Hans Kruiswijk, de geboren en getogen Soester, betekent het afscheid als bestuurslid niet dat we voortaan zijn prachtig vertelde verhalen hoeven te missen. Want die blijft hij vertellen en de oude en nieuwe Soesters blijven luisteren.

Na zoveel bedankjes loop je het risico dat je mensen die niet bij name zijn genoemd tekort doet. Dat is uiteraard niet de bedoeling en voor zover zo iets onverhoopt toch mocht blijken hoop ik bij andere gelegenheden dit goed te maken. Want ook al is het maar tijdelijk, ik heb er zin in om samen met anderen weer mijn bestuurlijke bijdrage aan de vereniging te geven, daarbij uiteraard hopend dat we er in zullen slagen te zijner tijd een nieuwe voorzitterskandidaat te presenteren.

In het vorige nummer van Van Zoys tot Soest werd het eerste gedeelte van dit artikel gepubliceerd. Daarin was te lezen hoe er een einde kwam aan de Franse tijd en welke gevolgen veranderingen uit die periode hadden voor de bevolking van Soest. Daarbij ging het bijvoorbeeld om de invoering van de burgerlijke stand, de dienstplicht en het metrieke stelsel.

Op 1 januari 1812 was officieel de gemeente Soest ontstaan. De eerste maire was Antonie Jacob Schutter, die na zijn overlijden werd opgevolgd door Gerrit van Steijn van Hensbroek. Op de maire en de adjunct-maire (Willem Smits) na waren de Soester bestuurders allen katholiek. De meesten waren landbouwer. Na het aantreden van koning Willem I werden de sinds 1812 zittende leden van het dorpsbestuur opnieuw benoemd.

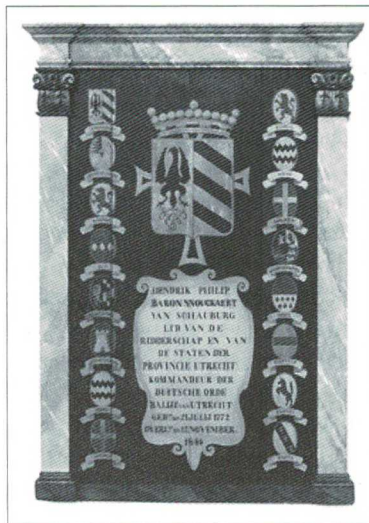
“Rondborstig hunne stem tot goed of afkeuring te geven” Onderzoek naar de bestuurlijke elite van Soest rond 1813

Mieke Heurneman

DEEL 2

Verkiezingen in 1813

In de Franse tijd waren er al kiescolleges geweest. Zo had de maire van Soest op 28 juni 1813 een brief ontvangen van Onderprefect van het Arrondissement Amersfoort, Albert Carel Snouckaert van Schauburg, die ging over de vorming van de kiescolleges. Daarvoor werden de in 1811 aangelegde burgerregisters gebruikt. Soest ontving de benodigde stemkaarten, die zo snel mogelijk aan de belanghebbenden moesten worden uitgereikt. “Van alle die geene welke gestorven, of insolvent geworden zijn, moet U E[dele] mij de kaartjes terug zenden, als mede die geene welke de gemeente met de woon verlaten hebben.”¹ De kaarthouders moesten de kaarten ondertekenen. “Kan hij niet schrijven, zoo zet U E[dele]: daer bij Declare nesavoir pas ecrire, en tekend een naam.”²

Gedenkbord van Hendrik Philip Baron Snouckaert van Schauburg (1772-1844) aanwezig in de N.H. Kerk te Soest.

1 GA Soest, Archief gemeentebestuur Soest 1812-1928, inv.nr. 544, 28-6-1813.

2 Ibidem.

Op 7 juli volgde nog een brief met het verzoek om een lijst in te sturen van de tien oudste personen en de tien hoogst aangeslagenen. Belastingontvanger van Soest en Baarn was Hendrik Philip Snouckaert van Schauburg, een broer van de Onderprefect. Hendrik Philip zou een jaar later, in 1814, in het huwelijk treden met Jacoba Schuijt, de weduwe van maire Anthonie Jacob Schutter, en op Bleijendaal gaan wonen. Hij stelde een lijst op met de namen van niet tien maar vijftien hoogst aangeslagenen in Soest, “vermits er eenigte bij zijn die afweesig zijn en ook andere emplooe hebben en dus niet opgeroepen kunnen worden tot de centrale vergadering”³. In de begeleidende brief aan de maire meldde hij dat hij tegen wil en dank was aangesteld tot president van de sectie Soest in de centrale vergadering, “hetwelk mij zeer lastig zal zijn en veel werk verschaffen. Morgen moet ik mijn eed afleggen en den 16 begind de vergadering en dürt tot 25 julij”⁴. De sectie Soest was onderdeel van het 2^e Canton Amersfoort. Verder vinden we in de Soester archieven helaas niets over verkiezingen in 1813, ook niet in de notulen van de municipale raad.

Soester stemgerechtigden en de Statenverkiezingen in 1817 en 1819

Wel zijn er stukken over de Statenverkiezingen van 1817, waarbij een nieuw provinciebestuur werd gekozen. Koning Willem I had na zijn aantreden de Statenleden zelf benoemd. Vanaf 1817 trad elk jaar een derde van hen af, maar vaak werden zij direct herbenoemd. Het Utrechtse platteland was nu verdeeld in zes districten. Elk district had twee afgevaardigden in de Provinciale Staten. Het platteland had - net als de edelen en de steden - twaalf afgevaardigden in de Staten, die in totaal dus uit 36 leden bestonden. Soest viel onder het district Baarn, dat Eemland, de Gelderse Vallei en de noordelijke Heuvelrug omvatte. Volgens het censuskiesrecht had wie jaarlijks minstens 50 gulden belasting⁵ betaalde, stemrecht. De stemgerechtigden kozen volgens een getrappt stelsel twaalf kiesmannen, die moesten voldoen aan een census van 250 gulden belasting per jaar. De kiesmannen kozen op hun beurt namens het district twee vertegenwoordigers van de landelijke stand in de Provinciale Staten. Deze kandidaten moesten minimaal sinds een jaar en zes weken in de provincie wonen en mochten geen economische banden hebben met de Provincie of door de Staten in een ambt zijn benoemd. Predikanten, onderwijzers, mensen in buitenlandse dienst, criminelen of mensen met schulden waren uitgesloten van lidmaatschap van de Staten. Bij Provinciale Staten was verwantschap geen criterium, bij Gedeputeerde Staten wel. Hier was verwantschap met een ander lid tot de derde graad verboden.⁶ Voor het district Baarn waren P.L. Heilman van Stoutenburg en W.H. de Beaufort in 1816 door de koning als afgevaardigden naar de Staten benoemd. Beiden zouden pas in 1819 aftreden, maar omdat de eerste was overleden, moest er al in 1817 een plaatsvervanger voor hem worden gekozen.

3 Ibidem, 7-7-1813.

4 Ibidem.

5 Inclusief grondbelasting, exclusief patentrecht.

6 Fred Vogelzang, ‘Van Staten naar Representanten naar Provinciale Staten. De omwentelingen in het gewestelijk bestuur van Utrecht tussen 1795 en 1816’, in: *Jaarboek Oud-Utrecht* (2009), 109-156, aldaar 144.

Hoe ging het stemmen in zijn werk? Het gemeentebestuur zorgde ervoor dat elke stemgerechtigde zijn stembiljet en een lijst van de kandidaat-kiesmannen thuisbezorgd kreeg. De stemgerechtigde koos uit de kandidatenlijst maximaal twaalf personen en vulde hun namen op het stembiljet in. Drie dagen later werden de ingevulde biljetten opgehaald en verzameld in een bus of kist met een gleuf, die met drie sleutels afgesloten was. Eén van de sleutels was in bezit van een lid van het plaatselijk bestuur; twee leden van een commissie van stemgerechtigden bezaten de andere twee sleutels. In het archief van het gemeentebestuur van Soest is een handgeschreven kladlijst bewaard gebleven met daarop de volgende namen⁷:

Berg / Jan Goosen vande	Logtensteijn / Rijkje / wed van Breemer
Beer / Zeger Hendrikus de	Methorst / Gijsbert Peters
Bösch / Pauwel Willem	Pannekoek / Rijkje / wed de Beer
Craandijk / Pieter	Rosenik / R.L.S.
Dam / Willem van	Roomen / Petrus van
Dijk van / Peter Machiels	Roomen / Theunis van
Dijssel / Hendrikus van den	Ruiter / Hendrik de
Dijkman / J.P.	Stalenhoef / Rijk Hendriks
Hilhorst / Peter	Smits / Willem
Hofslot / Peter Gerritse	Schimmel / Willem
Hilhorst / Gijsbert	Snouckaert van Schauburg
Haan / Jan	Stoutenburg / Kors van
Kok / Corn	Stalenhoef / Isak Peterts
Kok / de wed Willem	Stalenhoef / Rijk Janse
Klooster / Aard Jansen op	Schouten / de wed. P.J.
Kok / Jan	Smit / M / wed van Meijer
Kok / Gijsbert Janse	Tolboom / Aard
Kok / Hendrik Janse	Tuijl
Kok / Gijsbert	Veldhuizen / Anton
Logtensteijn / Wouter	Veldhuizen / Cornelis
Logtensteijn / Wilhelmus	Wantenaar / Aard
Logtensteijn / Anthonie	

Uit de geschreven tekst op de achterkant blijkt dat het hier moet gaan om de lijst van Soester stemgerechtigden voor de Provinciale Statenverkiezingen van 1817. Opmerkelijk is dat op deze lijst de namen van vijf raadsleden ontbreken: Anthonie Hilhorst, Willem Dijkman, Hendrik Ebbenhorst, Thijmen Gerritse Ramselaar en Pieter van Veldhuizen. Wanneer we terugkijken in het lijstje met bijdragen bij een zetting in 1814, valt op dat de andere raadsleden inderdaad allemaal een groter bedrag moesten betalen. Uitzondering was Willem Smits, die bij de zetting slechts 6 gulden hoefde bij te dragen, maar blijkens bovenstaande lijst wél stemgerechtigd was.

7 GA Soest, Archief gemeentebestuur Soest 1812-1928, inv.nr. 544.

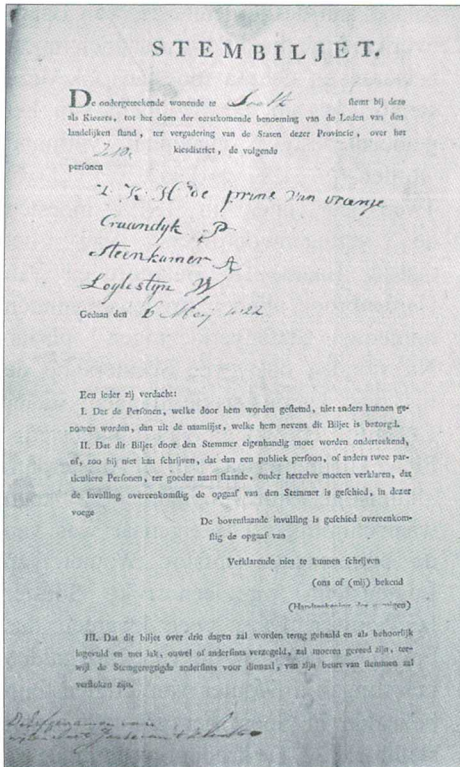
De dag na de verkiezingen werd de stembus in de vergadering van het gemeentebestuur ten overstaan van een commissie van drie stemgerechtigden geopend en werden de stemmen geteld. Zo kwamen op dinsdag 3 juni 1817 's ochtends om elf uur burgemeester Gerrit van Steijn van Hensbroek en de raadsleden Theunis van Roomen, Anthonie Aartse Hilhorst, Rijk Stalenhoef, Thijmen Gerritse Ramselaar, Peter Hilhorst en Pieter van Velthuizen bijeen, en waren als stemgerechtigden de landbouwers Wouter Logtensteijn, Gijsbert Janse Kok en Hendrik Janse Kok aanwezig.⁸ In de stembus troffen zij 33 stembiljetten aan, waaronder één verkeerd ingevuld biljet. Negen mensen die wel op de hierboven weergegeven lijst stonden, hebben dus niet gestemd. Mogelijk zijn er na het opmaken van de lijst van stemgerechtigden nog mensen afgefallen door overlijden of vertrek uit de gemeente. De uitslag⁹ was als volgt:

Joan Huijdenkoper	31 stemmen
F.J. van Lilaar	26
Zijne Koninklijke Hoogheid de Kroon Prins der Nederlanden	25
Maurits ten Brink	24
Charles Higgens	24
P.W. Bosch van Drakensteijn	23
Jan Peterse Smit	22
Jacob Marcus Roosennik	19
I.G. Taets van Amerongen	18
Johan van Doelen	17
Burgemeesteren van Amersfoort	14
Jacob Ruijs	13
Domeinen / Dom ten /	11
E.L. van Hardenbroek	11
Klaas Huijgen	12
A.G.J. Bosch	10
Joan Willem Gulcher	9
Louis Rutgers	8
C.C. van den Borgh	7
N. en D. Methorst	7
Peter Vedder	7
Gerrit Huijgen	6
Mijndert der Kinderen	6
W.N. de Beaufort	5
Rudolph Cristiaan Graven van Rechteren	5
Gasthuis / St Pieters en Bloklands	4
Eemnes / Diaconie van Binnendijks	2

In totaal werden 371 stemmen uitgebracht. Dat betekent dat niet alle 32 stemgerechtigden twaalf mensen hadden gekozen, want dan hadden er 384 stemmen moeten zijn uitgebracht.

8 GA Soest, Archief gemeentebestuur Soest 1812-1928, inv.nr. 22, 3-6-1817.

9 GA Soest, Archief gemeentebestuur Soest 1812-1928, inv.nr. 544.

Stembiljet van de erfgenamen van wijlen Aart Janse van 't Klooster bij de verkiezing van kiesmannen voor de benoeming van leden van de landelijke stand in de Provinciale Staten, 6 mei 1822, Gemeentearchief Soest, Archief van het Gemeentebestuur (1812-1928), inv.nr. 544.

Vervolgens verliet de burgemeester het vertrek en benoemden de kiesmannen uit hun midden drie stemopnemers: een president (voorzitter), een secretaris en iemand voor de contralijst. Tot slot vond de stemming plaats met gesloten briefjes die bij de president werden ingeleverd. Na voorlezing van de stemmen werd bepaald wie gekozen was. Soms waren er meer stemronden nodig, want de winnaar moest met meerderheid van stemmen worden gekozen. Als vervanger van de overleden P.L. Heilman als Statenlid werd nu E.L. van Hardenbroek gekozen. Na de stemming werden de briefjes in een verzegeld

Te weinig stemmen uitbrengen was geen bezwaar. Noteerde een stemgerechtigde echter méér dan twaalf namen, dan werden alleen de eerste twaalf meegeteld.¹⁰ De verkiezingsuitslag werd naar de gouverneur (nu commissaris van de koningin genoemd) gestuurd. De stembiljetten zelf moesten nog drie maanden worden bewaard, waarna ze verbrand moesten worden. Ondanks deze bepaling is een aantal Soester stembiljetten toch bewaard gebleven.

Nadat alle verkiezingsresultaten uit het hele district waren verzameld, riep de gouverneur de twaalf gekozen kiesmannen bijeen in de hoofdplaats van het district, in dit geval dus Baarn. Hier werden ze ontvangen door de burgemeester. Voordat zij tot stemming overgingen, legden ze in handen van de Baarnse burgemeester de eed of de belofte af “dat zij tot vervulling der openstaande plaats hunne stem zullen uitbrengen op zoodanige personen, welke zij in gemoede geloven de noodige vereischten te hebben, en door hunne deugd, bekwaamheid en bekend interest in de belangen van het distrikt tot dien post geschikt te zijn alsmede dat zij tot het doen der keuze, noch zelve, noch door anderen ontvangen of genoten hebben, ontvangen of genieten zullen eenig geld, giften, gaven of geschenken hoe ook genaamd”¹¹.

10 Ibidem, Reglement omtrent de zamenstelling van de Staten der Provincie Utrecht, 2 april 1817, art. 27.

11 Ibidem, art. 31.

Korenmolen De Windhond op de eng te Soest.
 Dorpsbestuurders Willem Smits en zijn zoon
 Johannes waren hier molenaar.

is niet direct te zeggen of beide Soesters ook daadwerkelijk kiesman zijn geworden en mee mochten beslissen wie er in de Staten kwam. Daarvoor zouden ook de uitslagen uit de andere gemeenten van het district nodig zijn.

Soest telde op dat moment 38 stemgerechtigden, van wie er 35 een correct ingevuld biljet inleverden en drie een blanco biljet.¹² Dit aantal in een verslag genoemde stemgerechtigden komt niet overeen met een lijst opgesteld door belastingontvanger Hendrik Philip Snouckaert van Schauburg, waarop vijftig stemgerechtigden stonden.¹³ Laatstgenoemde lijst was waarschijnlijk eerder gemaakt en mogelijk niet actueel, omdat er wellicht mensen op stonden die waren overleden of waren vertrokken naar elders. Op de uiteindelijke lijst ontbraken van degenen die tot 1818 de municipale raad hadden gevormd alleen Willem Dijkman en Thijmen Gerritse Ramselaar. Van degenen die in 1818 in de gemeenteraad werden benoemd (over hen hierna méér), stonden er drie wel

pakket aan de burgemeester van Baarn overhandigd, die dit drie maanden moest bewaren en daarna moesten ook deze stembriefjes in aanwezigheid van het gemeentebestuur ongeopend verbrand worden.

Twee jaar later, in 1819, moesten de vertegenwoordigers van het district Baarn, De Beaufort en Van Hardenbroek, allebei aftreden en vonden opnieuw Statenverkiezingen plaats. Nu stonden ook twee Soesters op de lijst van kandidaat-kiesmannen: Pieter Craandijk en Wouter van Logtensteijn. Pieter Craandijk was een uit Amsterdam afkomstige houtkoopman, die toen waarschijnlijk reeds eigenaar was van de buitenplaats Hofslot. Wouter van Logtensteijn was een rijke Soester landbouwer. Deze twee kwamen dus boven de censusnorm van 250 gulden belasting uit. Wouter van Logtensteijn behaalde in Soest het grootste aantal stemmen: 32. De kroonprins eindigde op de tweede plaats met 27 stemmen. Ook Pieter Craandijk deed het niet slecht met 24 stemmen. Op grond van deze uitslag

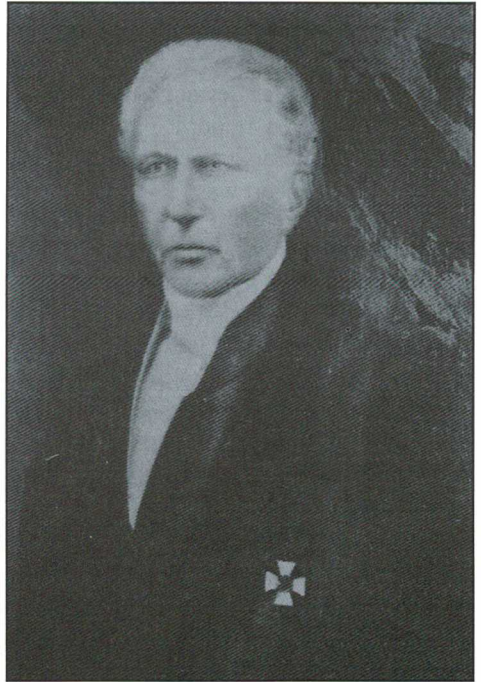
12 Ibidem, Kladverslag van de vergadering van 12 mei 1819 waarbij de stemmen zijn geteld.

13 Ibidem, 8-3-1819; eveneens inv.nr. 544.

op de lijst (Rijk Stalenhoef, Cornelis Kok en Theunis van Roomen) en vier niet (Hendrik Fluijt, Anthonie Tesselhoff, Johannes Smits en Thijmen Gerritse Ramselaar). Dus ook nu waren lang niet alle lokale bestuurders stemgerechtigd. Uiteindelijk werden W.H. de Beaufort en E.L. van Hardenbroek beiden herkozen. Dat gebeurde later nog verschillende malen. De Beaufort was tot 1829 lid van de Provinciale Staten en Van Hardenbroek zelfs tot 1852.

Een nieuwe gemeenteraad

Soest hield tussen 1812 en 1818 dezelfde dorpsbestuurders. Op 30 december 1817 las burgemeester Van Steijn van Hensbroek tijdens een raadsvergadering een besluit van koning Willem I voor waarmee hijzelf werd benoemd tot schout (burgemeester) en waarmee op de laatste dag van het jaar het gemeentebestuur zou worden ontbonden. Tijdens de eerste vergadering in het nieuwe jaar, op 14 januari 1818, werd het nieuwe door de Staten samengestelde gemeentebestuur geïnstalleerd. In plaats van tien raadsleden, werden er nu zeven benoemd.

Gerrit van Steijn van Hensbroek
(1769-1857), Maire van Soest (1813-1849).

Rijk Stalenhoef (geb. 1756	; landbouwer op Groenendaal op het Kort End)
Hendrik Fluijt (geb. 1777	; meester-timmerman en bouwman)
Cornelis Kok (geb. 1775	; landbouwer op het Gagelgat in de Birk)
Anthonie Tesselhoff (geb. 1751	; meester-schoenmaker)
Johannes Smits (geb. 1774	; molenaar)
Theunis van Roomen (geb. 1755	; landbouwer aan het Lang End)
Thijmen Gerritse Ramselaar (geb. 1767;	landbouwer te Isselt)

Onder hen waren vier nieuwe namen: Hendrik Fluijt, Cornelis Kok, Anthonie Tesselhoff en Johannes Smits. Anthonie Tesselhoff was met zijn 69 jaar de nestor van het gezelschap. Johannes Smits volgde zijn vader, Willem Smits, op. Andere oude bestuurders die van het bestuurlijke toneel verdwenen, waren Jan Goosen van den Bergh, Pieter Hilhorst, Wilhelmus van Logtensteijn, Hendrik Ebbenhorst, Willem Dijkman, Pieter van Veldhuizen en Anthonie Aartse Hilhorst. Het percentage boeren onder de nieuwe raadsleden was

kleiner dan voorheen. Naast vier landbouwers, waren er ook een timmerman (Hendrik Fluijt), schoenmaker (Anthonie Tesselhoff) en wederom een molenaar (Johannes Smits). De laatste drie waren allen gereformeerd, waarmee het aandeel van protestanten in de gemeenteraad groter werd vergeleken bij de periode 1812-1818. De nieuwe gemeenteraadsleden legden de eed af, waarbij de schout het vierde hoofdstuk van het 'Reglement voor het Bestuur ten platten lande', dat ging over de gemeenteraad, voorlas. Rijk Stalenhoef en Hendrik Fluijt werden benoemd tot assessoren (wethouders). Elk jaar moest een derde gedeelte van de gemeenteraadsleden aftreden. Er werd geloot wie wanneer aan de beurt was:

1818: Hendrik Fluijt en Johannes Smits

1819: Rijk Stalenhoef en Theunis van Roomen

1820: Cornelis Kok, Anthonie Tesselhoff en Thijmen Ramselaar.

Het nieuwe bestuur nam zijn taken serieus en kwam veel vaker bijeen dan voorheen gebruikelijk was geweest. Tussen 1813 en 1817 was dat gemiddeld zeven keer per jaar geweest, maar in het jaar 1818 waren er maar liefst negentien vergaderingen, met name in de eerste helft van het jaar. Voor deze vergaderingen bestond een reglement van orde, waarin onder andere was bepaald dat "de leden [...] in de vergaderingen elkander met bescheidenheid behandelen, en in allen deelen trachten eene goede verstandhouding te onderhoude, hunne stemmen zonder eenige agterhoudenheid, of rugge spraak uitbrengen en zich nimmer uit de vergadering mogen absenteeren om deswegenes eenige afspraken te maken, maar gehouden zijn rondborstig hunne stem tot goed of afkeuring te geven."¹⁴ Ook werd een taakverdeling afgesproken. Zo hielden Rijk Stalenhoef, Hendrik Fluijt en Anthonie Tesselhoff toezicht op zaken als de gebouwen, de toren en de dorpsklok. Cornelis Kok, Johannes Smits en Theunis van Roomen zagen toe op de toestand van de wegen, sloten, voetpaden, etc. in Soest, en Thijmen Ramselaar deed datzelfde voor Isselt. In die eerste vergadering werd ook meteen besloten om voortaan niet langer in het oude en bouwvallige raadhuis bijeen te komen, maar in herberg De Drie Ringen.

Een nieuwe secretaris

Naast een nieuw gemeentebestuur kreeg Soest nu ook een door de Staten aangestelde secretaris: Cornelis Adrianus Pannekoek (1779-1823), die in 1803 zijn vader Cornelis Pannekoek als schout¹⁵ van Soest was opgevolgd en dat in elk geval tot 1810 was gebleven. Voorheen had Gerrit van Steijn van Hensbroek het secretarisambt naast zijn burgemeesterschap vervuld. De samenwerking tussen hem en de nieuwe secretaris ging echter zeker in het begin niet van een leien dakje. Zo was Pannekoek het niet eens met

¹⁴ GA Soest, Archief gemeentebestuur Soest 1812-1928, inv.nr. 22, 14-1-1818.

¹⁵ Zijn vader was in 1764 schout van Soest geworden, maar was in 1795 door het volk van Soest afgezet. In 1802 was hij hersteld in deze functie. Het schoutambt had destijds een andere, meer juridische invulling. Na de Franse tijd was schout synoniem voor burgemeester.

Herberg De Drie Ringen in de Kerkebuurt, één van de vergaderlocaties van het dorpsbestuur.

enkele bepalingen in zijn instructie en vond hij dat daarin het Reglement van het Bestuur ten Platten Lande niet goed werd gevolgd. Waarschijnlijk zal het daarbij zijn gegaan om de verplichting voor een secretaris om in Soest te gaan wonen of daar een plaatsvervanger aan te stellen. Wanneer de secretaris het dorp verliet, moest hij dat laten weten aan de schout en zorgen dat in zijn afwezigheid iemand anders voor hem waarnam. Vooralsnog moest de in Amersfoort woonachtige Pannekoek dagelijks op gezette tijden bij het huis van de schout verschijnen. Gerrit van Steijn van Hensbroek woonde overigens ook niet in Soest zelf, maar bij Soestdijk, dat viel onder de gemeente Baarn. Ondanks zijn bezwaren legde Pannekoek toch de eed af. De raad bepaalde dat als hij niet in Soest wilde gaan wonen, hij maar dispensatie moest vragen aan de koning en in zijn afwezigheid schout Van Steijn van Hensbroek zijn zaken moest laten waarnemen.¹⁶

Twee maanden later, in april 1818, kwamen schout en secretaris opnieuw met elkaar in botsing. Pannekoek had bij de Staten geklaagd dat Van Steijn van Hensbroek hem belemmerde in de uitoefening van zijn functie als secretaris. De gemeenteraad antwoordde de Staten dat de problemen niet door de schout werden veroorzaakt, maar doordat Pannekoek te ver weg woonde. Men vond dat de ingezetenen, wanneer ze hem nodig hadden, niet verplicht konden worden om hem buiten de gemeente te bezoeken. Weer een maand later klaagde Pannekoek dat hij weliswaar van Van Steijn van Hensbroek een

16 GA Soest, Archief gemeentebestuur Soest 1812-1928, inv.nr. 22, 19-2-1818.

sleutel van de gerechtskist had gekregen, maar dat daarin alleen oude papieren lagen en geen recente stukken. Bovendien ontbraken drie sleutels van de kist. Officieel hoorden immers schout, secretaris en de beide assessoren over een sleutel te beschikken. Dit moest wel worden geregeld. Van Steijn van Hensbroek bracht alle stukken die hij nog thuis had liggen naar het raadhuis en deponeerde ze in de gerechtskist.

Aftreden en herbenoeming van dorpsbestuurders

Volgens het bestuursreglement moesten in november 1818 de eerste twee raadsleden, Hendrik Fluijt en Johannes Smits, aftreden. Maar zij werden opnieuw genomineerd en weer door de Staten in hun functies benoemd. Dit lijkt de gebruikelijke gang van zaken te zijn geweest. In november 1819 moest wederom een derde van de raadsleden zijn afgetreden, maar daarover lezen we niets in de notulen. Dat is wel het geval in 1820. Toen werden Anthonie Tesselhoff en Thijmen Ramselaar herbenoemd. Cornelis Kok kreeg “wegens desselfs zwakke lichaamsgesteldheid” eervol ontslag. Hij overleed op 20 december 1820 aan de “teering”. In zijn plaats werd zijn achterneef Hendrik Janse Kok raadslid. Deze was 55 jaar oud en was landbouwer op Jonkerhofstede en woonde later op Klein Jonkerhofstede. Het herbenoemen van raadsleden zorgde voor continuïteit in de gemeenteraad.

Cornelis Adrianus Pannekoek bleef tot zijn dood in 1823 secretaris van Soest. Daarna (in elk geval vanaf 1825) nam schout Gerrit van Steijn van Hensbroek die functie weer over. Dat bleef zo totdat op zijn verzoek in 1834 zijn zoon Joan Albert als secretaris van Soest werd benoemd. Deze was hem al eerder opgevolgd als notaris te Zeist. Mogelijk waren zijn slechte ogen toen al aanleiding voor Van Steijn van Hensbroek om het secretarisambt aan zijn zoon over te dragen. Vijftien jaar later, in 1849, was dit in elk geval de reden om het burgemeestersambt van Soest neer te leggen. Over deze periode méér in een volgend artikel over de bestuurders van Soest rond 1848.

Conclusie

Terugkijkend op de periode 1812-1820 valt op dat de oude, rijke katholieke boerenfamilies hun stempel bleven drukken op het dorpsbestuur van Soest. Zo maakten tussen 1812 en 1818 opnieuw telgen van de families Dijkman, Hilhorst, Van Logtensteijn, Van Roomen en Stalenhoef deel uit van het gemeentebestuur. De benoeming van een nieuw bestuur in 1818 bracht enige verandering. De gemeenteraad werd nu gevormd door een kleiner aantal mensen (zeven in plaats van elf), onder wie verhoudingsgewijs minder landbouwers en minder katholieken dan voorheen. Minstens één van de bestuursleden was afkomstig uit Isselt.

In tegenstelling tot de gemeenteraad, waarvan de leden werden benoemd door de Staten, werden er voor de benoeming van leden van de Provinciale Staten vanaf 1817 verkiezingen gehouden. Opmerkelijk was dat lang niet alle Soester raadsleden op de lijsten van stemgerechtigden voorkwamen. Blijkbaar voldeden zij niet allemaal aan de belastingnorm van 50 gulden, die het criterium was om te mogen stemmen. Twee Soesters betaalden meer dan 250 gulden belasting en waren in deze periode verkiesbaar.

Zo stonden Pieter Craandijk en Wouter van Logtensteijn in 1819 op de lijst van kandidaat-kiesmannen. Qua personele samenstelling kenden zowel de gemeenteraad als de Provinciale Staten een grote continuïteit, doordat het gebruikelijk was dat zittende leden die aan de beurt waren om af te treden, werden herbenoemd of herkozen.

Literatuur:

- G.J.M. Derks en W.A. Heurneman, *Soest in de zeventiende en achttiende eeuw* (Soest 2010).
 - D. van Fulpen, 'Bevolkingsgegevens 1813', *Van Zoys tot Soest*, jrg. 17 (1996), nr. 1, 20-28; nr. 2, 18-28; nr. 3, 18-28.
 - E. Heupers, 'De maires van Soest', *Maandblad Oud-Utrecht* jrg. 36 (1963), 114-122.
 - M. Heurneman, 't Vrije volk van Zoest': Bataafse Revolutie in Soest, 1795-1802', *Van Zoys tot Soest*, jrg. 29 (2009), nr. 4, p. 1-14; jrg. 30 (2009), nr. 1, p. 1-16.
 - W. de Kam, Door de kroon 'geketenden'. Twee eeuwen door de kroon benoemde burgemeesters in Soest (Soest 2000) 9-12.
 - J.H. van Santen, 'Aristocratie en liberalisme', in: C. Dekker e.a. (red.), *Geschiedenis van de provincie Utrecht. Vanaf 1780* (Utrecht 1997) 111-123.
 - P.J. Verdam, 'Provincie en gemeenten in het Utrechtse van 1815 tot 1850', in: J.B.J.M. ten Berge, J.H.Th. Tijdhof en C.J.N. Versteden (red.), *Provincie en gemeente: handdruk of handgemeen?: opstellen over de relatie tussen provincie en gemeente aangeboden aan mr. P. van Zanten ('s-Gravenhage 1988)* 30-41.
 - Fred Vogelzang, 'Van Staten naar Representanten naar Provinciale Staten. De omwentelingen in het gewestelijk bestuur van Utrecht tussen 1795 en 1816', in: *Jaarboek Oud-Utrecht* (2009), 109-156.
-

Jonkheer Mr R.W.C.G.A. Wittert van Hoogland

“René met de duizend levens” ,

het verhaal van een bijzondere inwoner van Hooge Mierde

mr. Alexander van Banning

De link met Soest / Soesterberg .

Als ik bij mijn moeder navraag doe blijkt dat zij het allemaal nog perfect in haar geheugen heeft: begin jaren 50 stapte mijn vader van de Landmacht over naar de Luchtmacht die uiteindelijk in 1953 een zelfstandig onderdeel werd van de Nederlandse krijgsmacht. Ik was toen nog geen vier jaar oud dus voor het gemak leun ik even verder op de memoires van mijn moeder! Van haar weet ik dat mijn vader met regelmaat in Zeist kwam bij de Luchtmachtstaf én op de vliegbasis Soesterberg, namelijk in zijn hoedanigheid van commandant Korps Luchtwachtdienst, regio Zuid. Bij velen bekend als het KLD, een afkorting die bij mij later stond voor “Kijken, Luisteren, Doorgeven”.

Mijn link met Soest / Soesterberg is dus op zich niet bijster groot. Die link kreeg echter een bijzondere dimensie nadat wij ons huidige huis kochten in Hooge Mierde, en vervolgens kennis maakten met een van de vorige bewoners:

Jonkheer mr. René Wittert van Hoogland. Zoals al snel bleek: een bijzonder mens!

De Gagelhoeve

De Gagelhoeve aan de Gagel in Hooge Mierde is van het type ‘ langgevel boerderij’ dat zo kenmerkend is voor

‘Duizende vliegreun, in alle denkbare omstandigheden, geschraagd door eenvoudig plichtsbesef’.

Wittert's 2e solovlucht met de Gloucester Meteor Mark VII. Ter gelegenheid van de opening van de nieuwe startbaan 24-06 van de vliegbasis Twenthe op vrijdag 13 maart 1953.

de Brabantse Kempen. Ergens in de jaren 30 van de vorige eeuw is er voor (aangetrouwde) familie van de toenmalige bewoners een stukje aangebouwd. Een kenner ziet het aan de overgang naar een ander metselverband maar omdat de boerderij wit is geschilderd valt het niet op en is het zeker niet storend. Overigens, wat heet storend! Sinds de bouw van het pand, begin 19e eeuw, moet de boerderij talloze malen zijn gewijzigd, verbouwd en gerenoveerd.

Een pand met historie dus!

De gegevens van bewoners van de Gagelhoeve gaan (blijkens informatie van

De Gagelhoeve, gezien vanaf de Langvoort.

de Heemkundegroep De Mierden) terug tot 1820. Startend bij de familie Verspaandonk is de boerderij achtereenvolgens bewoond geweest door tientallen personen waarvan veel telgen uit het geslacht Hermans.

Eind jaren 80 is het pand en het ruim 8000 m2 grote perceel gesplitst en werd de stal verbouwd tot woonhuis. Ik en mijn echtgenote wonen sinds 2001 in het oude woongedeelte van de boerderij en aan de andere kant, in de voormalige potstal, huizen onze burens in een comfortabele woning.

Een bijzondere bewoner

Kort nadat wij het pand kochten hoorden wij al snel opmerkelijke verhalen over één van de vorige bewoners. Met name de met regelmaat terugkerende opmerking dat wij het huis van ‘de baron’ hadden gekocht wekte mijn nieuwsgierigheid. Navraag in de buurt bracht mij niet veel verder dan dat hier van 1969 tot halverwege de jaren 80 “een vliegenier had gewoond, een

hoge officier uit het leger die ook nog eens baron zou zijn, en dat Prins Bernard regelmatig met zijn helikopter op bezoek kwam om een borrel te drinken! “.

Ik vertelde het verhaal aan mijn moeder die mij kort daarna opbelde met de mededeling dat zij in de bibliotheek van mijn (overleden) vader, zoals gezegd eveneens oud luchtmachtofficier, een boek had gevonden dat samengesteld en

geschreven was door Kolonel Jonkheer Mr. R(ené).W.C.G.A. Wittert van Hoogland. Het boek “Een halve eeuw Militaire Luchtvaart” was door ‘Wittert’ zoals hij hier de buurt nog steeds wordt genoemd, geschreven in zijn hoedanigheid van Hoofd van de sectie Krijgsgeschiedenis der Koninklijke Luchtmacht.

Een ‘bizar’ verhaal, mijn belangstelling was gewekt en de zoektocht begon!

Via een relatie hoorde ik dat de heer Wittert van Hoogland nog in leven zou zijn en ergens in Waalre zou wonen. Het adres had ik snel achterhaald maar wat was de volgende stap?!

De man moest immers inmiddels dik in de negentig zijn. Hoe was zijn gezondheid, was hij nog “aanspreekbaar” en had hij überhaupt wel behoefte aan contact?

Ik waagde het er op en ik schreef op 25 juni 2002 een brief waarin ik de heer Wittert van Hoogland informeerde over het feit dat wij inmiddels de trotse eigenaar waren van een gedeelte van de Gagelhoeve en dat wij hem graag wilden ontmoeten om kennis te

Familie portret, voorstellende René Wittert van Hoogland (in het toenmalige gala-uniform van de Koninklijke Luchtmacht), met echtgenote en oudste dochter Monica en de uit Engeland geïmporteerde gouden retriever Golden Dusty van Staverden.

Olieverf op paneel aan de hand van oude foto's geschilderd door de Eindhovense meesterschilder Cornelis le Mair (1999).

maken, maar vooral om zijn verhalen te horen over de Gagelhoeve en de tijd dat hij in Hooge Mierde had gewoond.

Vrijwel per omgaande ontving ik zijn handgeschreven reactie. Ondanks zijn 96 jaar bleek de man springlevend en alleszins bereid om ons alles te vertellen over zijn jaren op de Gagelhoeve (die hij overigens steevast 'de Plaats' noemde).

Ik onderhoud daarna een aangename en regelmatige briefwisseling met de heer Wittert van Hoogland (we mochten hem later René noemen) en dat resulteerde uiteindelijk in een bezoek aan de Gagelhoeve.

Een dag lang was hij de gast van ons en onze burens en vertelde hij zijn verhalen. Hoe hij na zijn pensionering in Hooge Mierde terecht was gekomen, over het huis en zware deuren daarin die hij had meegebracht uit een Spaans klooster, over hoe hij het perceel had omgebouwd tot een parkachtige tuin met mooie bomen en vijverpartijen, over het zware blok Belgische hardsteen, achter in het bosje, waaronder zijn uit Engeland geïmporteerde gouden retriever "Golden Dusty van Staverden" ligt begraven. Ook weten we nu dat de sequoia's die in onze tuin staan door hem zijn geplant en afkomstig zijn

van het sequoiabos van het eeuwenoude landgoed Nieuw Amelisweerd (nabij Utrecht), het ouderlijk huis van zijn echtgenote Jonkvrouw Jeanne Monique Ghislaine Bosch van Drakestein. En dat de sierlijke ankers in de buitengevel van het gastenverblijf achter in onze tuin (een voormalige varkensstal) afkomstig zijn van het voormalige, inmiddels gesloopte gemeentehuis in Den Haag, het gemeentehuis waar mijn vader ooit aangifte deed van mijn geboorte. Toeval bestaat niet!

Ook liet hij zich niet onbetuigd als het ging over zijn familie, zijn contacten met (jawel) Prins Bernard, zijn belevenissen in binnen- en buitenland, zijn jachtavonturen in Alaska en last but not least liet hij zijn heldere opvattingen horen over een aantal actuele maatschappelijke issues.

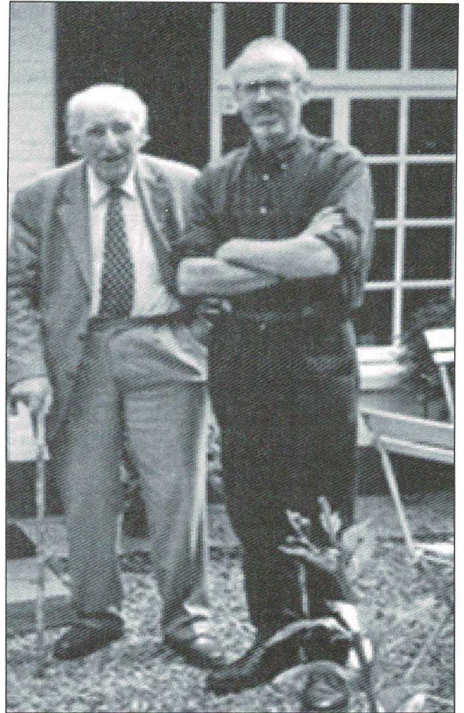
Wie was

René Wittert van Hoogland?

René Wittert van Hoogland was een bijzonder man met een bijzondere niet alledaagse carrière. In de beschrijving hierna heb ik, onder meer, gebruik gemaakt van een door hemzelf geschreven familieportret en boekje dat is uitgegeven bij gelegenheid van zijn begrafenis.

René Wittert van Hoogland was een bekend vlieger van zowel de Koninklijke Luchtmacht als de KLM en stond door de vele risico's van zijn beroep en de risicovolle avonturen die hij beleefde bekend als 'René met de duizend levens'. Hij werd op 1 januari 1906 geboren in Den Haag.

Na zijn rechtenstudie koos hij voor een minder voor de hand liggende carrière. In 1929 behaalde hij zijn groot militair brevet. In de jaren dertig was hij voor Fokker

Wittert voor de Gagelhoeve samen met de schrijver van dit stuk in 2002

testvlieger en instructeur op Soesterberg. Eindjarendertig was hij KLM gezagvoerder en hoofd vliegdiens van de KNILM (Koninklijke Nederlandsch-Indische Luchtvaartmaatschappij) in Batavia. Vervolgens werd hij hoofdinstructeur van de Nederlandse militaire vliegschool in Mississippi (USA). In die hoedanigheid gaf hij in Canada Z.K.H. Prins Bernard les op de B-25 bommenwerper.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog vloog hij voor de Royal Air Force in Birma en Brits-Indië en was hij vluchtcommandant bij het 18e Squadron van de Nederlands-Indische Luchtmacht. In die hoedanigheid

nam hij vanuit Australië met de B-25 deel aan talloze acties in de luchtoorlog tegen Japan. Later schreef hij hierover het boek "Het verdwenen Squadron".

Tijdens de oorlog was zijn echtgenote met haar vijf kinderen vier jaar lang onder barre omstandigheden geïnterneerd in Japanse kampen op Java. Kort na de capitulatie bevrijdde Wittert zijn vrouw en kinderen eigenhandig uit het beruchte kamp Tjideng en vloog hen in een risicovolle Rode Kruisvlucht met in totaal tien vliegtuigen naar het veilige Australië. Over deze periode zijn tal van bijzondere verhalen en anekdotes bekend.

Na de oorlog werkte hij voor de KLM in China. Hij was vervolgens commandant van de vliegbasis Twente, rechter bij de krijgsraad, militair attaché in Canada, en hoofd van de sectie krijgsgeschiedenis van de Koninklijke Landmacht in Den Haag. Wittert van Hoogland was kolonelvlieger met 20.000 vlieguren! Hij was drager van vele binnen- en buitenlandse onderscheidingen waaronder het Maltezer Ridderkruis, het Officierskruis in de Orde van Oranje Nassau met de zwaarden, het Vliegerskruis en het RAF Birma Cross.

Naast gedreven vlieger was Wittert van Hoogland schrijver en verdienstelijk aquarellist.

Ook de Gagelhoeve heeft hij in waterverf vereeuwigd! Dat schilderij is op dit moment in het bezit van het (oorlogs- en verzets) museum 'De Bewogen Jaren' in Hooge Mierde.

(zie voor informatie over dit museum www.museumdebewogenjaren.nl)

Hij was een verwoed jager en heeft daar ook boeken over geschreven onder ander "Over de drempel".

Honderd

René Wittert van Hoogland stierf op 19 november 2004 op 98 jarige leeftijd. Hij werd met militaire eer begraven in Soesterberg. Niet lang daarvoor sprak ik nog met hem over de reële mogelijkheid dat hij de 'honderd' zou halen. Hij gaf echter te kennen dat hij daar niet direct behoefte aan had.

"Honderd" zo zei hij, "is met twee nullen. En ik houd niet van nullen!"

Een bijzonder mens!

Ik heb René Wittert van Hoogland maar een korte periode van zijn lange bewogen en boeiende leven gekend. Dat was niet alleen een eer maar zeker ook een waar genoegen. Het gegeven dat hij in ons huis heeft gewoond en daaraan op zijn wijze, samen met zijn echtgenote invulling heeft gegeven, geeft aan de Gagelhoeve absoluut een toegevoegde waarde. Zo geven alle bewoners, uit verleden, heden én toekomst de echte invulling aan een woning en vormen zij daarvan samen de historie. Of er hier en daar dan sprake is van een 'ander metselverband' is dan van ondergeschikt belang.

*En de link met Soest / Soesterberg?
Voor mij reden om, in de sporen van mijn vader, binnenkort nog eens die kant op te gaan en natuurlijk ook het graf te bezoeken van een van de vorige bijzondere bewoners van ons huis: René Wittert van Hoogland.*

Bespiegelingen over de familie Hilhorst aan de hand van de familiewapens

Reinier Hilhorst

Deel 2

In deel I is het wapen met vrijkwartier van de tak Gerrit Gerritsz uit de oude stam van het geslacht Hilhorst behandeld, simultaan met dat van Rutger van Hogerhorst. Ook het wapen met zes lelies van de Amerfoorts-Utrechtse familie van Wouter Reyersz van Hilhorst is daarin meegenomen.

In dit deel komen de gebroeders Jan, Gijsbert en Aernt Gerritsz van Hilhorst met hun nazaten aan bod.

Jan Gerritsz en Gijsbert Gerritsz Hilhorst

Binnen de oude stam is van de broers Jan Gerritsz en Gijsbert Gerritsz Hilhorst geen wapen bekend. Even heb ik me afgevraagd of Jan Gerritsz Hilhorst dezelfde zou kunnen zijn als ene *Johan Gheryts zone*, schepen van Amersfoort vanaf 1402. Maar deze veronderstelling is onjuist gebleken aangezien Jan Gerritsz Hilhorst is overleden kort voor of in 1420, terwijl Johan Gerritsz in april 1421 zegelde en dus toen klaarblijkelijk nog in leven was.

Jan Gerritsz Hilhorst had nogal wat goederen in Soest. Onder andere in de Kriexhoeve, in de Rycmanshoeve en in het Overveen. In de Kriexhoeve bezaten *Aernt Hilhorst en Jan, ghebrueders* samen anderhalf vierendeel¹. Bij de 'halve hoeve' aan bezittingen in de Rycmanshoeve werd in de lijst van de Paulusabdij uit ca 1420 na het overlijden van Jan zijn naam doorgehaald en geactualiseerd met die van een ander familielid, te weten Gerrit Hilhorst.

Jan Gerritsz Hilhorst had nakomelingen. Zeker is dat hij een dochter Ermgart had. *Ermghert Jan Hilhorstdr* verkreeg in 1420 na de dood van haar vader haar erfdeel in de Kriexhoeve en het Overveen. Ongeveer de helft daarvan droeg zij vervolgens over aan *Alith Jan Hilhorstdr* (haar zus of mogelijk haar achternicht). Ermgart was getrouwd met Johan Willemsz Gout. Dit echtpaar woonde in 1388 in Amersfoort want de echtelieden worden in een charter als 'burgers' van deze stad aangeduid². In 1391 staan zij beschreven

1 Het Utrechts Archief [HUA], Sint-Paulusabdij, Toegang 85-1 [Pau] Inventarisnummer 376 (Rapellarius), p.258 en Pau 30 (Kopieboek) p. 288, *kriex hoeve* rutger jan gheriits soen en arnt gheriitsz, anno 1410

2 Archief Eemland [AE], Stadsarchief BNR 1 Inv.nr. 3565-092, charter

als eigenaar van een belendend perceel in het stadsdeel ‘de Haag’³. Vooralsnog lijkt het erop dat de tak van Jan Gerritsz niet is voortgezet in de mannelijke lijn. Zijn dochter Ermgart heeft in ieder geval de genen doorgegeven aan haar kinderen bij Jan Willemsz Gout.

Het doen en laten van **Gijsbert Gerritsz van Hilhorst** kunnen we aan de hand van beschikbare stukken vanaf 1397 volgen. Hij kocht onder meer land aan in het gebied ‘De Beek’ in Soest⁴. Zijn bezit nam gestaag toe maar hij overleed reeds in 1411 en liet een weduwe en twee zonen na: **Jan Gijsbertsz** en **Aernt Gijsbertsz**.

Zoon Jan stierf op de relatief jonge leeftijd van ca 30 jaar in 1418, enkele jaren na zijn vader. Jan was getrouwd met ene *Lysbeth* en had nakomelingen, maar of zijn kinderen de stamreeks hebben weten te continueren is onduidelijk. In 1419 trad Aernt Gijsbertsz op als voogd van *Alyt*, de dochter van zijn overleden broer Jan, om haar erfgoederen te beheren tot zij meerderjarig zou zijn. Vele jaren later, in 1436, droeg Alyt Jan Gijsbertsdr met haar man Jan van Rijth Jansz diverse goederen over aan Henric Jacop Goedensz [Stael]. De man van Alyt wordt in 1437 in de Resolutieboeken van Amersfoort nog een keer genoemd maar daarna zijn geen verdere vermeldingen van hen gevonden⁵.

Het is niet uitgesloten dat een mogelijke broer van Alyt, een Gijsbert Jansz [Hilhorst], zich elders heeft gevestigd maar dat onderzoek loopt nog.

En dan is er nog ene **Jan Janszoen van Hilhorst** die in 1429 Utrechts burgerschap verkreeg⁶. Is hij een zoon van Jan Gerritsz Hilhorst of misschien de zoon respectievelijk kleinzoon van de hiervoor genoemde Jan Gijsbertsz Hilhorst en Gijsbert Gerritsz Hilhorst? Deze Jan Jansz laat, naar mijn weten, in de regio Eemland echter geen enkel spoor na.

Aernt Gijsbertsz Hilhorst en zijn zoon Gijsbert Arntsz

Aernt Gijsbertsz Hilhorst kocht in 1428 een hofstede in de Doemsche hoeve. Hoewel hij meerdere goederen bezat is met name deze aankoop, maar ook het latere transport, bijzonder interessant vanwege de informatie over de familiebetrekkingen. De overdracht vond plaats voor het Soester gerecht: Schout *Aernt van Hilhorst* en de schepenen van Soest oorkonden dat Evert van den Doem heeft overgedragen aan Aernt Gijsbert Hilhorstsz een hofstede (..) strekkende van de Brink tot aan de Overenwech, aan de noordzijde begrensd door het land van *Aernt van Hilhorst* [de schout en oom van Aernt Gijsbertsz], aan de zuidzijde door *Rutger Rutger Hilhorstsz*⁷. Door deze transactie werd het goederenbezit van verschillende leden uit de familie als het ware tot een keten van aangrenzende landerijen gesmeed. Echter, in 1442 werd hetzelfde goed weer verkocht: Aernt Gijsbert Hilhorstsz heeft

3 AE, Archief Kapittel Sint-Joris BNR 165 Inv.nr 1 fol. 14v, d.d. 15-02-1391.

4 HUA, Pau 30, fo 153v

5 AE, Resolutieboeken Amersfoort BNR 1 deel 1 (1436-1439) anno 1437 fo 101, Jan van Ryth Jan Henricsz.

6 HUA, Buurspraakboek Stadsarchief I toegangsnr. 701-1, inventarisnr. 16, fo 171r.

7 AE, Archief van de Stichting de Armen de Poth [APoth] Inv.nr 1064.

overgedragen aan *Alyt*, de weduwe van Hein Coninc, een huis en een hofstede met een stuk land, strekkende van de Brink tot de Overenwech, aan de zuidzijde begrensd door land van Jonkheer van Gaesbeek, aan de noordzijde *Heinric Weinck Aerntsz*⁸. Het belendend perceel aan de noordzijde dat in 1428 nog van Aernt van Hilhorst was heeft veertien jaar later in Heinric Weinck een nieuwe eigenaar gekregen; op hem kom ik later terug. Het zou me niet verbazen dat met Alyt, als nieuwe eigenaresse, het goed in de familie is gebleven. Wellicht was zij de dochter van Jan Gijsbertsz, Aernt's broer, of de dochter van zijn oom Jan Gerritsz Hilhorst?

In de Rekeningen van het Bisdom uit 1426-'27 treffen we een paar keer de naam van een Aernt Gijsbertsz aan. Het was de tijd van het Stichtse Schisma (1423-1433). Rudolf van Diepholt was in een felle strijd gewikkeld met Zweder van Culemborch om de bisschopszetel. Pas met de natuurlijke dood van Zweder in 1433 was de angel uit het conflict. De aanspraak die beide heren maakten op het bisschoppelijk ambt leidde een periode in van stevige onlusten. Het lijkt erop dat Aernt Gijsbertsz zich heeft geschaard aan de zijde van heer Zweder van Culemborch. Een aantal getrouwen van Zweder werd door Rudolf van Diepholt tot balling veroordeeld en tijdelijk in hechtenis genomen. Rentmeester Gerrit de Keyser heeft onder opbrengsten en uitgaven over de periode 1426-1427 genoteerd: *Item gegeven voir Aernt Ghijsbertsz cost, die hi verteede in der Eem* [Huis ter Eem, het kasteel bij Eembrugge] *bij de maerscalc 5 B[eyersche] guldens*. En verder: *Item gegeven een wagenman, die Aernt Ghijsbertsz uut der Eem brocht 1 B gulden*. Zo staat er voorts onder *Opgheboert van der Ballinghen ende vijanden goide* (..) *Item van Aernt Gysbertssoens-landt ende ander gevangen goide, en is dit jaer niet aff gecoemen om des oerlochs wille*⁹. Verderop in de rekeningen vinden we: *Dese na bescreven sin noch gevangen waaronder Aernt Ghijsbert soen, Bartout Pouwels soen* [vanden Zande?] *van Amersford* (..), *Jorden Puoyt van Amersford, Gerijt Jansz van Amersford* en *Pouwels Bartouts soen*¹⁰. Zou het hier om Aernt Gijsbertsz Hilhorst kunnen gaan?

Zijn zoon kennen we onder de naam *Gijsbert Arntsz* (ca 1435-†1508). Dan weer treffen we hem MET dan weer ZONDER zijn familienaam Hilhorst aan. Omdat hij zaken deed rond het overslaggebied bij de Melm werd hij ook wel *Gijsbert Arnts op die Melm* genoemd. Hij deed op verschillende gebieden van zich spreken. Hij zal hoofdzakelijk in turf hebben

8 AE, APoth Inv.nr 1065.

9 K. Heeringa, *Rekeningen van het Bisdom Utrecht 1378-1573*, Utrecht 1926, p. 274, 275 en 325.

10 HUA, Archief van de Bisschoppen Toeg. 218-1, Inv. 402 (Kopieboeken): lijst met 129 gevangenen 'van Amersford'.

N.B. Volgens optekeningen van Kaspar Burman worden in hetzelfde jaar 1426 talloze medeplichtigen aan het conflict, zowel uit de stad Utrecht als uit het Sticht, door het nieuwe 'pro van Diepholt' stadsbestuur van Utrecht en masse veroordeeld. Onder hen *Aelbrecht* [!?] *Ghisebrecht Geryts soens soen*: hij kreeg met enkele anderen een verbod opgelegd om de stad en het gebied tot 10 mijl daarbuiten te betreden voor de tijd van 25 jaar! Zie: K. Burman, *Utrechtsche Jaarboeken*, deel 1, Utrecht 1750, p.329.

gehandeld maar ook begaf hij zich, incidenteel, in de makelaardij van schepen¹¹. Over pachtrechten in het gebied rond de Melm, om precies te zijn de Gerritgensweg waar de schuren voor turfopslag moeten hebben gestaan, heeft hij een slepend conflict gehad met ene Ave. Deze Ave werd in een akte van lijftocht uit 1464 de weduwe van Evert Jacobsz [Stael] genoemd¹². Dat geschil werd in eerste instantie, na tussenkomst van twee raadslieden, in het voordeel van Gijsbert beslecht: *indersaken tusschen ave everts op dijen een ende ghijsbrecht aerts op die ander zijde hebben wouter vander maet ende jan van ijsselft onse R[ade] beslist (...) dat ave voirscreven onrecht had (...)*, anno 1469¹³. Maar Ave legde zich niet bij dit oordeel neer en heeft tot op hoge leeftijd doorgestreden om alsnog haar gelijk te halen. Het zou tot 1488 duren voor een rechter, na bemiddeling van bisschop David van Bourgondië, de zaak zou schikken.

Een jaar of tien geleden stuitte ik op een passage in de archieven van de Bisschoppen van Utrecht. Daaruit bleek dat Gijsbert Arntsz op voorspraak van de ingelanden in de gunst moet zijn gekomen bij de bisschoppelijke benoemingscommissie, want op 19 maart 1469 werd hij beëdigd door David van Bourgondië als *heybraet opten Slaeschen dyck bij Amersfoirt*¹⁴. De aanstelling was voor onbepaalde tijd - althans zolang - tot door de bisschop besloten werd tot wederopzegging. Het ambt hield in dat hij jaarlijks samen met de schout van Zeldert en met drie andere heemraden was belast met het schouwen van de dijk en verslag moest uitbrengen over de conditie van de Slaagse dijk.

Gijsbert Arntsz trouwde met Beatrijs Doys van der Borch, een kleindochter dan wel een nazaat van Steven vander Borch en Margriet Gerritsdr de Beer. Of Gijsbert en Beatrijs zonen hebben gehad is niet bekend. Er is tot op heden nog geen opvolging in mannelijke lijn ontdekt. Wel weten we dat zij een dochter Ursula hadden, ook wel **Russelt(!)** genaamd. Was haar grootmoeder misschien **Russelt Gysbert Smeetsdr**¹⁵?

Ursula Gijsbert Arnt Hilhorstdr trouwde Willem Berntsz Schade en na zijn dood Engbert Geerlofs. Uit haar beide huwelijken zijn nakomelingen bekend.

Maar nu de heraldiek.

Rond het vermeende wapen van Gijsbert Arntsz zijn wat vraagtekens gerezen. Feitelijk deed het probleem zich al eerder voor bij determinatie van het (enige) zegel van **Aernt Gysberts soen, scep en tot zoess, op sinte mertijns dach translatio 1461**.

Het wapen uit 1461 heeft boven drie lelies naast elkaar en beneden een bommel, ook wel schaaktoren genoemd, getopt(?) met een ster. Het zegel mist helaas delen van

11 AE, Transportregister Inv.nr 436-1 fo 87, anno 1482

12 HUA, Pau 31 fo 437: Lijftocht door Ave gemaakt aan haar dochter Hase die gehuwd was met Tyman van Zijl.

13 AE, Resolutieboeken deel 2 fo 96v.

14 HUA, Bisschoppelijke Archieven Toegang 218-1 Inv.nr 373-1 fo 129r en v.

15 HUA, Staten van Utrecht Landsheerlijke Tijd, Toegang 58, Inv.nr 332, Morgengeld anno 1446: Onder 'restant Soest' wordt Russelt Gijsbert Smeetsdr aangeslagen voor 2 morgen *goets lants* gepacht door Peter Petersz en Heyn Weynck. Item Inv.nr 334 anno 1456.

het randschrift. Het betreffende wapen is, in vergelijking tot de andere familiewapens Hilhorst, zonder meer a-typisch te noemen; het staat buiten die traditie. Op basis van de herautstukken en de rangschikking daarvan in het wapenschild drong de vraag zich op of de werkelijke identiteit van de rechtmatige eigenaar wel overeenstemt met die van vader Aernt Gijsbertsz Hilhorst¹⁶?

Zegels aan twee eerdere schepenbrieven uit 1449 en 1450 zetten mij aan tot een nader onderzoek¹⁷. Er is namelijk iets merkwaardigs aan de hand. In de obligate aanhef van deze beide charters staat, zoals gebruikelijk, de aanwezige schepenbank beschreven. Een van hen is *Aernt Gysbert Henricsz*. Die extra toevoeging ‘Henricsz’ en de beeltenis op het wapenschild wijzen ondubbelzinnig in de richting van de **‘Henrick Gijsbertsz-clan’**. Van dit Soester geslacht hebben de nazaten zonder uitzondering gezegeld met dit specifieke blazoen, namelijk het wapen met ‘bemmel’. De conclusie luidt dat er gelijktijdig twee personen met de naam Aernt Gijsbertsz in dezelfde omgeving moeten hebben geleefd. Eén behorend tot de familie Hilhorst en één afkomstig uit de familie ‘Henricsz’. Na zorgvuldige bestudering van de zegels is gebleken dat schepen Aernt Gijsbertsz uit 1461 dezelfde persoon moet zijn als de Aernt Gijsbert Henricsz die reeds in 1449 en 1450 als schepen van Soest optrad. Maar ook het extra patroniem is een indicatie dat er geen sprake kan zijn van een Hilhorst. Met een toevoeging ‘Gerritsz’ zou een link naar de familie Hilhorst zeer wel denkbaar zijn geweest. De naam ‘Henricsz’ daarentegen is moeilijk terug te voeren tot de oude stam Hilhorst.

Toch lijkt er wel degelijk enige verwantschap te bestaan tussen beide families. Henrick Gijsbertsz vertegenwoordigt Wendelmoet Aernt Hilhorstdr bij de overdracht van leengoederen, blijkens een akte uit 1423. En in dezelfde akte wordt hij genoemd als een van de vier *maechtale* van *Eest* [Elisabeth] Jansdr Gout, de kleindochter van Jan Gerritsz Hilhorst. Die zogeheten maechtalen waren vier bloedverwanten uit de bij de transactie betrokken families; naar evenredigheid twee van vaderszijde en twee uit de familie van de moeder.

Maar het probleem rond het wapen van Gijsbert Arntsz is daarmee nog niet opgelost.

zegel Gijsbert Arntsz, 1480

(Archief Eemland, Archieven van het gecombineerd Sint-Pieters- en Bloklandsgasthuis BNR 99, Inv.nr. 1119)

16 HUA, Bew. Arch.I Bethlehem convent Toeg.nr 708-25, Inv.nr 1313

17 AE, Stads 3828-110 anno 1449 en PBG 1124 anno 1450

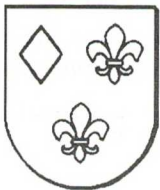
Wanneer we de verschillende afschriften in de boeken van de Paulusabdij erop naslaan blijkt uit de beschrijvingen dat er nauwelijks twijfel kan bestaan dat Gijsbert Arntsz en/of Gijsbert Arntsz Hilhorst een-en-dezelfde persoon zijn. Vreemd genoeg zegelt een Hilhorst, in de persoon van Gijsbert Arntsz, met een wapen dat formeel toebehoort aan de Soester familie waarvan **Henric Gijsbertsz** (schout en schepen tussen ca 1433 en 1450) de eerste in de lijn is die het zegel met de drie lelies en de ‘bemmel’ voert.

Des te opmerkelijker is het dat nota bene ene Evert Arntsz, de kleinzoon van eerder genoemde *Ave Evert Jacobsz weduwe*, ook een soortgelijk zegel heeft! Evert wordt verondersteld een lid van de familie Stael te zijn, zo blijkt uit een studie van Jos G.M. Hilhorst¹⁸. Hij was schepen van Soest in de jaren tussen 1486 en 1498¹⁹. Van de familie Stael weten we dat zij weinig consistent is in haar wapenvoering. De diversiteit in wapenafbeeldingen bij deze familie is overigens in de meeste gevallen eenvoudig te verklaren. Het zal moeten blijken of bij Evert Arntsz sprake is van zogeheten usurpatie, dat wil zeggen het voeren van het wapen van een geslacht waartoe men niet behoort. De vraag blijft evenwel onbeantwoord waar Gijsbert Arntsz het recht aan ontleent om het wapen van de familie van Henric Gijsbertsz te mogen voeren.

Wel aardig om in dit verband nog even te vermelden dat Evert Arntsz in 1496 goederen aan de Gerritgenweg, waar ooit onenigheid over bestond met Gijsbert Arntsz, overdroeg aan diezelfde Gijsbert Arntsz Hilhorst²⁰.

Het is maar goed dat zijn grootmoeder zaliger Ave Everts van dit feit geen weet heeft gehad.

Aernt van Hilhorst en zoon, het wapen met de ruit

Aernt van Hilhorst (ca 1370-ca 1436²¹), was onder meer schout van Soest. Zoals te zien is in de afbeelding heeft zijn wapen geen vrijkwartier. Op die plaats bevindt zich een ruit.

Hoewel hij tijdens zijn ambstperiode van schout, tussen 1426 en 1430, nooit met patroniem gesignaleerd is blijkt uit diverse stukken dat hij een zoon van Gerrit was. Zoals eerder ter sprake gekomen is bezat hij samen met zijn broer Jan landerijen in de Kriexhoeve te Soest wat volgt uit de vermelding *Aernt Hilhorst ende Jan gebrueders*. Daarnaast had hij nog diverse andere goederen in eigendom. In 1423 doet hij een vierdeel veenland gelegen in de Rycmanshoeve van de hand²².

Hij treedt een aantal keren op als oom van en voogd over Ermgart, de dochter van zijn broer Jan Gerritz Hilhorst. Met *Dit is Aernt Hilhorst brief myt zinen gesellen voerscreven*

18 Jos G.M. Hilhorst, *Ave Everts, haar achtergrond*. (manuscript, niet gepubliceerd)

19 AE, o.a. Stads Inv.nr. 4021-123, anno 1486, PBG Inv.nr 1179 anno 1497 en APoth Inv.nr. 977 anno 1498

20 HUA, Pau 33 fo 59.

21 HUA, Pau 32 p. 52v, aernt van hilhorst, A°1436 en p. 206 anno 1437.

22 Hilhorst & Hilhorst, *Soest, Hees en de Birkt*, Hilversum 2001. P. 195

vangt een afschrift aan uit 1406 waarin tijnsgoet aan hem wordt overgedragen²³. Al eerder treffen we hem aan als belendend eigenaar in 1401²⁴. Maar ook als tijnsgenoot van de Paulusabdij tussen 1416 en 1422 wordt hij diverse malen genoemd. In twee gevallen wordt zijn naam, bij hoge uitzondering, voluit met patroniem geschreven: Aernt Gerrit Hilhorstsz²⁵.

Aernt had een dochter *Wendelmoet*, die naar alle waarschijnlijkheid getrouwd was met **Peter Gijsbertsz** (telg uit de familie ‘Henric Gijsbertsz’).

Naar het laat aanzien had Aernt Hilhorst twee zonen, beide met de naam Henrick ook wel Heyn. Een zoon **Henrick Aerntsz van Hilhorst** verkrijgt in 1440 burgerschap van Utrecht²⁶.

Heyn Weynck Aerntsz is zo mogelijk de andere [tweede?] zoon. We kwamen hem al eerder tegen in een akte van verkoop uit 1442 door Aernt Gijsbertsz Hilhorst. Hij staat hierin vermeld als Heinric Weinck Aerntsz, eigenaar van een belendend perceel dat eerder in 1428 aan Aernt van Hilhorst, de toenmalige schout, toebehoorde.

zegel
Heyn Weynck Aerntsz,
1448

(Archief Eemland,
Archief Sint-Pieters- en
Bloklandsgasthuis BNR
99, Inv.nr. 1122)]

Foto toont uiterst links het eerder besproken wapen van Henrick Gijsbertsz en derde van links dat van Peter Gijsbertsz.

Het wapen aan de rechterzijde is dat van Heyn Weynck Aerntsz. Het is zichtbaar geschonden. Rond de gelijmde barst lijken sporen van een vijfbladige bloemetje in het hart van het schild.

Zijn wapen heeft een opvallend kenmerk namelijk dat het een gespiegelde versie is van dat van Aernt van Hilhorst²⁷. Er kan bewust voor dit ontwerp zijn gekozen. In de eeuwen

23 HUA, Pau 30 p.73

24 HUA, Pau 30 fo 214v als belendend in 1401, *van die brencke nederstreckende an die eem (...) zeewert aernt hilhorst*

25 HUA, Pau 30 p. 152v, **aernt gherid hilhorst** (zonder datum) en p. 342, **aernt gherijt hilhorst** zoen, anno 1416

26 HUA, Buurspraakboek Stadsarchief I toegangsnr. 701-1, inventarisnr. 16, fo 16v .

27 AE, Archief van het gecombineerd Sint-Pieters- en Bloklandsgasthuis (PBG) Inv.nr 1122

daarvoor zijn spaarzame voorbeelden bekend van dergelijke gespiegelde toepassingen in het wapen van ‘tweede zonen’. Maar het is heel goed denkbaar dat de zegelsnijder zich heeft vergist bij de vervaardiging van dit exemplaar. De stempel moest tenslotte in spiegelbeeld worden gestoken en daarbij ging weleens wat mis. Typische voorbeelden waar nog al eens kleine onvolkomenheden in geslopen zijn vind je met name in de vorm of richting van een letter of de spelling van de naam in het randschrift²⁸.

Overigens, een oudere representant van de familie Weynck, *Ghisebert Weync*, zegelt in 1393 als schepen van Amersfoort met drie schuingeplaatste zwaarden met het heft omhoog, vergezeld linksboven van een ruit²⁹. Dat Heyn Weynck een wapen voert met de twee lelies en de ruit in plaats van bijvoorbeeld drie zwaarden, versterkt zijn afkomst uit de familie Hilhorst alleen maar meer.

In het volgende deel komt de tak van Rutger Gerritsz van Hilhorst uitgebreid ter sprake. Gelukkig zijn wapenzegels van deze familie ruimschoots voorhanden. Vanzelfsprekend zullen die niet ontbreken. Voorts wordt aan Meijns Hilhorst en zijn nazaten extra aandacht besteed.

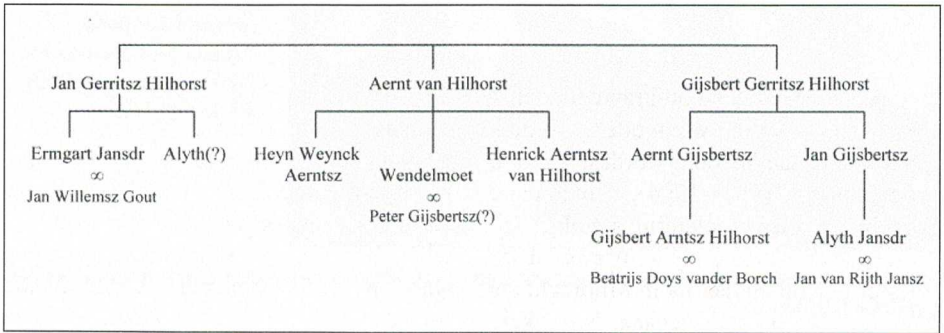

Diagram Jan Gerritsz, Gijsbert Gerritsz en Aernt van Hilhorst

28 AE, APoth Inv.nr. 755: Een van de zegelsnijders is niet langer anoniem gebleven. Lubbert Caerman, een broeder uit het regulierenklooster De Birk wordt in een akte expliciet genoemd. Hij kreeg namelijk in 1432 opdracht van Ghijsbert Arentsz van Scayck *te doen graveren het zegel van Ghijsberts vader* [Arent van Scayck], om daarmee een transportbrief te kunnen bezegelen

29 AE, Stadsarchief A' foort, BNR 1, inv.nr. 3585-094, d.d. 03-05-1393.

Opmerkelijke krantenberichten

Ton Hartman

Onderlaaat kwam bij het raadplegen van de krantenpagina van de website Archief Eemland het volgende opvallende bericht tevoorschijn. Het bericht is gepubliceerd in de Amersfoortsche Courant van 16 maart 1854.

— Naar wij vernemen is de zoon van T. Smorenburg, Wethouder te Soest, die bereids Kapellann was, dezer dagen, na zijn moederlijk versterf te hebben gehand, naar België vertrokken, Protestant geworden en in het huwelijk getreden.

Hoe betrouwbaar is nu dit krantenbericht? De zoon van wethouder Teunis Smorenburg die bedoeld wordt is Antoon Smorenburg (1827-1904), inderdaad heeft hij de priesteropleiding gevolgd. Op 17 augustus 1851 is hij te Warmond tot priester gewijd en daarna in Mijdrecht als kapelaan aan de slag gegaan. Na enkele maanden is hij verhuisd naar Hoogland waar hij 5 maanden kapelaan geweest is. Tot zover is de waarheid nog geen geweld aangedaan, maar vanaf het moederlijk versterf gaat het geheel mis. Niet moeder Marretje Kolkshoten (ca 1796-1882) maar grootmoeder Antje Smorenburg-Butselaar (ca. 1763-1852) was op 28 februari 1852 overleden. Antoon was op 24 november 1852 als 'jonge wereldheer' ingetreden in het klooster van de Lazaristen te Parijs, en na een jaar daarvandaan vertrokken als missionaris naar China. Toen bovenstaand bericht verscheen was hij nog onderweg,

Waarom verspreide deze krant deze roddels? De Amersfoortsche Courant was in die tijd van een duidelijke protestantse signatuur. De bisschoppelijke hiërarchie, waarmee de katholieken wat meer godsdienstvrijheid kregen, was in 1853 hersteld. Verschillende orthodoxe protestanten, verenigd in de aprilbeweging, konden dat moeilijk verkroppen en bovenstaand bericht lijkt een laatste stuiptrekking van deze groep calvinisten.

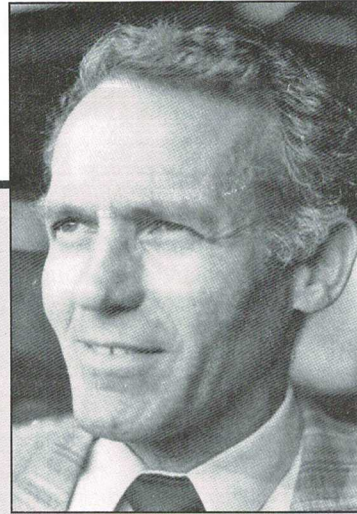
Overigens wordt gewerkt aan een levensbeschrijving van deze Antoon Smorenburg, hij heeft op zijn wereldreis wel het een en ander meegemaakt.

In memoriam

Op 18 april jl.
overleed **Jan Menne**.

In de plaatselijke pers is daaraan gelet op zijn inzet voor de gemeenschap terecht aandacht geschonken. Ook in ons blad willen we er niet aan voorbij gaan. Ik heb in de periode 1986-1994 nauw met hem mogen samenwerken. Bij zijn afscheid als wethouder in 1994 heb ik een papieren monument voor hem opgericht als bijdrage aan een afscheidsbundel. Ik heb daarin met name zijn humor geprezen. Jan was ook zeer geïnteresseerd in historie. Na zijn vertrek uit de politiek heeft hij samen met anderen een prachtig boekwerk samengesteld over de plaats waar hij geboren en getogen is (Venhorst). Maar ook in de geschiedenis van Soest en vooral van Soesterberg was hij geïnteresseerd. Voor dit blad heeft hij uitvoerige artikelen geschreven over pastoor Rademaker in Soesterberg. Ook heeft hij meegewerkt aan interviews van oudere inwoners van Soesterberg en Soest in het kader van de mondelinge geschiedenis. In het achter ons liggende decennium maakte hij ook vele gedichten betreffende Soester lokaties en gebeurtenissen. Hij wist die met veel gevoel voor theater ook voor te dragen (o.a. op de klitsavond). We zullen hem blijven herinneren als een innemend mens en wensen zijn vrouw Joke en de kinderen veel sterkte om het verlies te verwerken.

Wim de Kam, voorzitter HVS

De leden van de Historische Vereniging Soest - Soesterberg werken in een aantal werkgroepen om onderzoek te doen en gegevens vast te leggen.

Voor nadere informatie kunt U met de contactpersonen overleggen, te weten:

Werkgroep:

Archeologie	:	vacature		
Genealogie	:	Wim Routers,	routers@ziggo.nl	035-6010169
Mondelinge geschiedenis	:	Wim de Kam,	wpdekam@ziggo.nl	035-5880048
:				
Contact Gemeentelijke Monumentencommissie	:	Henk Gerth,	h.gerth@ziggo.nl	035-6016635
Contact Museum Oud Soest	:	Cees Vos	ceesvos@casema.nl	035-6021008

De contributie per jaar : € 20,00 voor leden in Nederland
€ 25,00 voor leden in het buitenland
€ 35,00 voor het bedrijfsleven

Betaling contributie
op rekeningnummer 3599.02.235

Betaling bijzondere evenementen
op rekeningnummer 3159.91.720

Losse nummers : Verkrijgbaar bij de secretaris
Leden € 2,50
Niet leden € 5,00

Redactiecommissie : J.E.J. Hilhorst, W.P. de Kam, W.C.J.M. Peters
Redactie-adres : J.E.J. Hilhorst, Plasweg 57a, 3768 AL Soest 035-6018639
joh.hilhorst@casema.nl

Homepage : www.oudsoest.nl

Layout : W. Routers en P. van Elteren
Omslag : W. Routers

Grafische verzorging : Drukkerij ESED B.V. Soest

